

Øverås, Tor Eystein / Fakkelen er tent! : den norske billigbokrevolusjonen 1961-1985
 Gyldendal Norsk Forlag, ISBN 9788205514683, 536 s., indbundet, kr. 504,00 / 403,20

01

Fortellingen om hva kvalitetsbilligboka egentlig var, og om de som var med. "Billigbokrevolusjonen" er navnet på et lykkelig øyeblikk i norsk og nordisk forlagshistorie. Etter at Penguin begynte å utgi pocketbøker i 1935, og med tiden bygget et av verdens aller mest kjente varemerker, kom den såkalte kvalitetsbilligboka til Norden og Norge på slutten av 1950-tallet. I Norge startet Gyldendal Fakkell-serien i 1961 og Lanterne-serien i 1962. I 1964 kom Pax-bøkene. Camus og Sartre, Einstein og Freud, Beckett og Brecht: Det besnærende med billigboka var at kvalitet solgte best, underholdningsforfattere falt igjennom. Billigboka representerte høy litterær kvalitet i nyskapende design til en svært lav pris. De store ungdomskullene etter krigen fikk råd til å kjøpe

bøker. Billigboka ble et sentralt medium for utdanningsekspløsjonen og studentopprøret. I knappe to tiår varte det, så var det slutt. I 1979 dumpet Gyldendal sine lagre av Fakler og Lanterner til spottpris.

Antti, Gerda / Alla mina dagar
 Albert Bonniers Förlag, ISBN 9789100194963, 105 s., indbundet, kr. 294,00 / 235,20

04.6

Gerda Antti har skrivit en lång rad uppskattade böcker om människors liv och vardag; den senaste, som kom 2020, har titeln "Här i världen". I den nya boken, "Alla mina dagar", fortsätter hon sina allvarliga men även småroliga funderingar kring livet, döden och allt som är inte värre än vanligt, för att citera en av hennes boktitlar. Den obändiga livsgnistan är Gerda Anttis drivkraft.

Vinsten, Christiansen Jacob Cilius / Se ut! : refleksjoner om relasjoner
 Fagbokforlaget, ISBN 9788245037579, 111 s., hæftet, kr. 296,00 / 236,80

13

Vi tar alle del i relasjoner. Noen i mange, andre i få, men vi er alle på en eller annen måte forbundet med hverandre - genetisk og språklig, på kryss eller tvers. Vi puster inn den samme luften og drikker det samme vannet.

En lang rekke bøker har de siste årene handlet om hvordan man kan bli mer oppmerksom på seg selv og egne behov - hvordan vi som individer kan komme i kontakt med og kanskje til og med "finne" oss selv. Denne boken har både den samme og den motsatte målsettingen. Forfatterne legger til grunn at vi blir til i de relasjonene vi involverer oss i, og for å finne oss selv bør vi ikke se inn, men ut! Ut mot de relasjonene vi har og involverer oss i, og ikke minst på alle de andre som er involvert. Boken tilbyr et nyansert og tankevekkende perspektiv på relasjoner og viser hvordan vi kan gjøre mer for å pleie dem vi tar del i - hvordan vi kan finne både oss selv og hverandre.

Jacob Cilius Vinsten Christiansen og Lennart Lorås er begge familierapeuter og erfarne forfattere og foredragsholdere.

Tollefsen, Morten / Universell utforming av dokumenter (2. utg.)
 Universitetsforlaget, ISBN 9788215047690, 208 s., hæftet, kr. 448,00 / 358,40

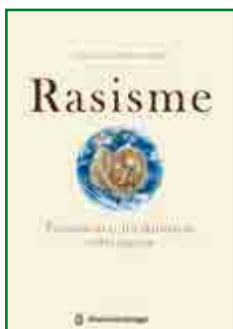
19.6

Elektroniske dokumenter kan presenteres på mange måter: på små og store skjermer, med syntetisk tale, med punktskrift eller skrevet ut på papir. Hvordan bør man utforme dokumenter for at de skal fungere best mulig for flest mulig?

I boka får du tips og framgangsmåter som gjør at regneark, presentasjoner og tekstdokumenter blir universelt utformet. Det er faktisk ikke spesielt vanskelig, og bonusen er at det du lager, vil fungere for mennesker med ulike ønsker og behov.

Mye av det som står i boka, er aktuelt uansett hva slags programvare du bruker. Konkrete framgangsmåter er laget for Microsoft-programmene Word, Excel, Teams og Powerpoint, og for Adobe Acrobat. Øvingsoppgaver finner du til slutt i hvert kapittel.

Dette er en lærerik bok for alle som deler dokumenter med andre. Lær hvordan du lager dokumenter som fungerer best mulig for flest folk. Boka er spesielt egnet for alle som jobber med dokumentbehandling i sitt daglige virke, både i privat og i offentlig virksomhet.

Døving, Cora Alexa / **Rasisme : fenomenet, forskningen, erfaringene**
 Universitetsforlaget, ISBN 9788215063065, 457 s., hæftet, kr. 499,00 / 399,20

30

Norsk offentlighet har gjennomgått et paradigmeskifte når det gjelder interesse for og vilje til å snakke om rasisme. Det synes nå å være bred enighet om at rasisme finnes også i Norge, og at det handler om mer enn tilfeldige enkelthendelser. Mindre enighet er det om hva rasisme springer ut ifra, hvordan den kan måles, og hvor utbredt det er.

Teoretiske begreper fra internasjonal rasismeforskning som strukturell rasisme, hvite privilegier og rasialisering har i løpet av kort tid blitt en del av den norske debatten. Men er disse begrepene relevante for å forstå rasisme i Norge? Hva kan de hjelpe oss til å forstå?

I denne tekstsamlingen har en rekke forskere fra ulike fag blitt spurt om hvilke teorier fra internasjonal rasismeforskning som kan bidra til økt forståelse av rasisme i det norske samfunnet. Bidragene er organisert i tre ulike tematiske bolker som kommer med hver sin introduserende fagtekst.

Boken er uvurderlig lesning for alle som ønsker å forstå den norske rasismens særpreg og den globale sammenhengen denne rasismen er en del av.

Bahus, Vegard Bø / **Identitetsarbeid i utlendingsforvaltningen**
 Fagbokforlaget, ISBN 9788245038644, 216 s., hæftet, kr. 712,00 / 569,60

30.1

Hva kreves av kunnskap og rutiner for å bedre dokument- og personkontroll i utlendingsforvaltningen? Hvilke metoder skal brukes, og hvilket regelverk ligger til grunn for identitetsarbeidet?

Bokens første del er en innføring i dokument- og personkontroll og gir leseren oversikt over myndighetenes krav til identitetsarbeid. I bokens andre del gjennomgås lover og forskrifter i utlendingsretten samt de internasjonale avtalene Norge er forpliktet av.

Boken er skrevet for alle som arbeider med identitetskontroll i offentlige etater, blant annet første- og andrelinje i politiet, norske utenriksstasjoner, Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, Skatteetaten og NAV.

ID-faget har siden forrige og første utgave av denne boken hatt en betydningsfull utvikling, både når det gjelder lovverk knyttet til biometriopptak, og personvernforordningen GDPR som gjelder i alle EU- og EØS-land. I Norge ble det med virkning fra 20. juli 2018 vedtatt en ny lov om personopplysninger, og arbeidet med å inkorporere GDPR i ID-forvaltningen har høy prioritet. I tillegg ser vi en rask utvikling på teknologifronten. «En person - én identitet» er et overordnet mål for å bygge et trygt samfunn for personer som oppholder seg eller bor i Norge, og den teknologiske utviklingen er viktig for oppnåelsen av dette.

Nasjonalt ID-senter er et ekspertorgan som arbeider med identitet og dokumenter innen utlendingsfeltet. Senteret er administrativt underlagt Politidirektoratet.

Engelstad, Fredrik / **Eliter i endring : makt, demokrati, representasjon**
 Universitetsforlaget, ISBN 9788215063072, 352 s., hæftet, kr. 538,00 / 430,40

30.1

Hvem utgjør elitene i det norske samfunnet, hvor kommer de fra, og hva vil de?

“Eliter i endring” undersøker hvordan norske eliter forholder seg til viktige spørsmål innen samfunnsutvikling og politikk. Er elitene i takt med folk? Est, eller lever de i sin egen verden? Utgjør de en enhetlig gruppe, eller er det store interne forskjeller og uenigheter?

Boken bygger på to store undersøkelser fra henholdsvis 2000 og 2015 av norske toppledere innen næringsliv, politikk, forskning og medier. Forfatterne analyserer hvordan elitene ser på sentrale spørsmål knyttet til sosial ulikhet, likestilling, innvandring, nasjonal selvstendighet og klimakrise, og kartlegger utviklingen som har skjedd over tid. Boken kartlegger også hva som kjennetegner de

norske elitenes bruk av mediene, og gir viktig innsikt i de gjeldende rekrutteringsmekanismene.

“Eliter i endring” retter seg mot studenter i sosiologi, statsvitenskap og andre samfunnsfag som forholder seg til eliter, makt og politikk. Den er uvurderlig lesning for alle som er interessert i norsk samfunnsutvikling.

Lindholm, Magne / Makt og journalistikk

Universitetsforlaget, ISBN 9788215063577, 222 s., hæftet, kr. 369,00 / 295,20

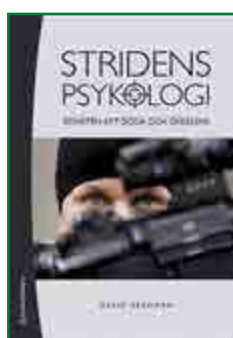
30.12

Hvem har makt over nyhetene du leser? Hvordan påvirker nyhetene oss? Endrer nettgigantene journalistikken? Journalister setter idealer om uavhengighet og maktkritikk høyt. Samtidig kjemper de hver dag om lesernes oppmerksomhet, tilgang til kilder og annonsørenes betalingsvilje. Det er ikke alltid lett å være idealist.

“Makt og journalistikk” handler om hvordan vår tids journalistikk er underlagt mange former for makt. Dette er både en innføringsbok og en vei inn i faglig fordypning om forholdet mellom journalistikk og samfunn. Et sentralt tema er hvordan internett har skapt nye maktstrukturer som rammer inn og påvirker journalistikken.

Forfatteren diskuterer ulike sider ved fenomenet makt, hvilke utfordringer som oppstår i journalistens møte med makten, og hvordan journalisten selv utøver makt.

Her får du klare og enkle svar på innfløkte spørsmål, og forfatteren legger opp til diskusjon og refleksjon underveis i teksten. Boka er skrevet for journalistikkstudenter og alle andre som interesserer seg for makt i journalistikken.

Bergman, David / Stridens psykologi : konsten att döda och överleva

Studentlitteratur, ISBN 9789144159393, 331 s., hæftet, kr. 468,00 / 374,40

30.13

Det är i de mest extrema situationer vi ofta finner människans mest onda och grymma handlingar. Men det är även där individer ofta uppvisar tapperhet, lojalitet och osjälviskt riskerar sitt eget liv för att hjälpa andra. När vi kan förstå mänskliga reaktioner i extrema situationer blir vi bättre rustade att fungera i dem, men också att förstå många fenomen vi omges av i vardagen.

“Stridens psykologi” tar bland annat upp psykologiska aspekter på ondska, våldsutövning, fångenskap, tortyr och att möta döden. Men den diskuterar också coping, överlevnad och vägen tillbaka efter att ha upplevt extrema situationer, såsom krig. Boken tar sin utgångspunkt hos soldater i strid. Resonemangen är dock tillämpbara även för andra yrkesgrupper som regelmässigt arbetar i extrema

situationer eller möter människor i kris såsom poliser, brandmän, sjukvårdspersonal, psykologer och präster. Men kriser drabbar inte bara yrkesfolk. Över 80 procent av oss kommer under vår livstid att uppleva något potentiellt traumatiserande, och denna bok kan göra dig bättre rustad att hantera det.

Cetin, Evin / Mitt ibland oss

Mondial, ISBN 9789180021975, 202 s., indbundet, kr. 364,00 / 291,20

30.17

Hur blev dödsskjutningar bland unga män en del av vardagslunken i ett av världens rikaste länder? I sitt jobb som advokat har Evin Cetin mött såväl offren som förövarna i det gängvåld som skakat om vårt svenska samhälle. I Mitt ibland oss träffar hon huvudpersonerna själva: dem som beställer mordet, dem som lever med ett pris på sitt huvud och dem som rekryterar narkotikans barnsoldater. Genom deras berättelser kastar Cetin nytt ljus på frågan ingen verkar kunna besvara: Vad är det som händer — och går det att stoppa?

“Mitt ibland oss” är skriven tillsammans med den prisade journalisten och författaren Jens Liljestrand.

Caldenby, Claes m.fl. / Gemenskap och autonomi : kollektivboende som hållbart alternativ?

Bokförlaget Korpen, ISBN 9789189401204, 143 s., indbundet, kr. 333,00 / 266,40

30.17

Sedan några decennier finns en ny våg av intresse för olika former av kollektivboende, internationellt ofta kallade co-housing. De bygger, till skillnad från äldre kollektivhus, på boendes samverkan kring hushållsarbetet. Önskan om gemenskap har varit en drivkraft. De lyfts ofta fram som en ekologiskt och socialt hållbar boendeform.

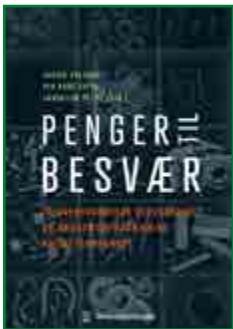
I “Gemenskap och autonomi” finns artiklar om utvecklingen av den nya boendeformen i Danmark och Sverige från 1970-talet, om nya former för att göra familj, om byggemyskaper och bogemyskaper i Hamburg och Göteborg samt en avslutande diskussion om kollektivboende som ett hållbart alternativ. Texterna kompletteras med Katarina Despotovics foton av boende i de två kollektivhusen Stacken och Trädet i Göteborg. Bokens titel syftar på en inbyggd spänning mellan kollektivboendenas önskan om (inre) gemenskap och (yttre) autonomi och den hållbara utvecklingens krav på en bredare samhällsförändring.

Rye, Lise / En kort introduksjon til EUs historie
Cappelen Damm Akademisk, ISBN 9788202681715, 155 s., hæftet, kr. 324,00 / 259,20

32

Det finnes ikke én historie om EU. Spørsmålet om hva EU er og hvordan EUs utvikling kan forklares vil gi ulike svar, avhengig av hvem du spør og hvilket perspektiv de legger til grunn. For noen er det et økonomisk samarbeid som har gått for langt, for andre er det et solidaritetsprosjekt som kommer til kort. Det er håpet om en bedre fremtid og en fullkommen fiasko, alt til samme tid. Denne boken diskuterer sentrale dimensjoner ved EU-samarbeidet, slik det har utviklet seg fra 1950 og frem til i dag. I en tid hvor krisene står i kø, både i og utenfor samarbeidet, vet vi ikke hvilken retning EU vil ta i fremtiden. Mer kunnskap om EUs mange sider kan samtidig gi et bedre grunnlag for å vurdere hvorvidt vi vil investere i dette samarbeidet eller ikke.

Solstad, Asgeir (red.) / Penger til besvær : privatøkonomiske utfordringer og økonomisk rådgivning i kredittsamfunnet
Universitetsforlaget, ISBN 9788215063645, 309 s., hæftet, kr. 549,00 / 439,20

33

Bidragstyperne i boka viser hvilke utfordringer betalingsproblemer faktisk gir for den enkelte og for velferdsstaten. Samtidig gir boka innblikk i rammer og innhold for økonomisk rådgivning, og hva som kan utvikle tjenestene i årene framover.

I et samfunn hvor mye av velferden er markedsbasert og lånefinansiert, blir styring av økonomien en utfordring for folk flest. For noen fører brå endringer i livet og reduserte inntekter til betalingsproblemer og press fra en stor gjeldsbyrde. Vanskene som følger av dette, kan gi helseutfordringer og sosiale problemer. Økonomisk rådgivning og offentlig gjeldsordning er velferdsstatens hjelpemidler

i møte med mennesker som sliter med betalingsproblemer og u håndterlig gjeld. Disse tjenestene har likevel en kort historie; det er bare tretti år siden de ble etablert.

“Penger til besvær” bidrar med viktig vitenskapelig kunnskap til studenter og profesjonelle som møter mennesker med dårlig økonomi i sin yrkesutøvelse.

Engstrøm, Bjørn Edvard / Bilansvaret (3. utg.)
Universitetsforlaget, ISBN 9788215064062, 307 s., indbundet, kr. 897,00 / 717,60

34

“Bilansvaret” foreligger nå i tredje reviderte utgave. Boka er gjennomarbeidet, utdypet på enkelte punkter og oppdatert med ny rettspraksis og lovendringer siden forrige utgave av boka, som ble utgitt i 2005. Også i denne utgaven er det innarbeidet nemndspraksis fra saker om bilansvaret. Forfatteren tar sikte på å gi en praktisk og systematisk fremstilling av de viktigste sidene ved bilansvaret og bilansvarsloven. Dette er et viktig rettsområde, men bilansvarsloven er likevel sparsomt behandlet i norsk juridisk litteratur.

Boka er utstyrt med litteraturhenvisninger, register for doms- og nemndsavgjørelser samt stikkordregister. Som vedlegg finnes blant annet bransjens typeløsningsavtale (regressavtale) fra 2020 for kollisjoner og sammenstøt mellom motorvogner.

Boka vil være til stor nytte for advokater, dommere, saksbehandlere i forsikringsforetakene og andre som arbeider med eller har interesse for trafikkforsikring og bilansvar.

Boka er ajourført per juni 2022.

Vehusheia, Gunhild / Veien ut av vold, overgrep og utnyttelse : håndbok med praktiske råd
Universitetsforlaget, ISBN 9788215046174, 258 s., hæftet, kr. 399,00 / 319,20

34

Målet med boken er at alle som har blitt utsatt for vold, seksuelle overgrep og andre integritetskrenkelser, og hjelperne deres, på en enkel måte skal få vite hvilke rettigheter den utsatte har.

Boken gir en oversikt over rettighetene personer utsatt for vold, seksuelle overgrep og andre integritetskrenkelser har, hvor de kan søke hjelp, hva de skal etterspørre, og hvordan de kan komme ut av situasjonen. Den skal også klargjøre de juridiske og praktiske sidene av hva de ulike hjelperne skal bidra med, slik at samarbeidet flyter lettere. Boken er en håndbok og inneholder praktiske maler og huskelister. Den retter seg både mot personer som selv er utsatt for ulike integritetskrenkelser, og ansatte i førstelinjetjenesten og kan også være nyttig for pårørende og etterlatte til personer som har

vært utsatt for integritetskrenkelser.

Heggstad, Kari Mjåland / 7 veier til drama : grunnbok i dramapedagogikk for lærere i barnehage og skole (4. utg.)

Fagbokforlaget, ISBN 9788245038453, 246 s., hæftet, kr. 593,00 / 474,40

37

“7 veier til drama” er en grunnbok i drama for lærerutdanningene og barnehagelærerutdanningene. Denne fjerde utgaven er revidert og oppdatert etter nyere forskning og reformer. Boka gir praktiske eksempler på dramaarbeid og skal gjøre leseren i stand til å arbeide med drama og til å utvikle gode opplegg i drama for ulike aldersgrupper.

Kari Mjåland Heggstad er dosent emeritus og Katrine Heggstad er høgskolelektor og doktorgradsstipendiat ved Høgskolen på Vestlandet.

Mikkelsen, Rolf (red.) / Geografididaktikk for klasserommet : en innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere (4. utg.)

Cappelen Damm Akademisk, ISBN 9788202749828, 368 s., hæftet, kr. 616,00 / 492,80

37.14

Denne reviderte utgaven av Geografididaktikk i klasserommet er oppdatert i tråd med ny læreplan og viser ved hjelp av konkrete eksempler hvordan ulike metodiske geografiske innfallsvinkler kan gjøre undervisningen mer variert. Forfatterne tar blant annet for seg geografifagets egenart, ekskursjoner og feltarbeid i skolen, sammenligningers kraft, bruk av kart, Google og atlas og bruk av fortellinger i geografifaget. Boka gir også innblikk i Tren Tanken-metoden, geografi- og interessekonflikter, geografi som digitalt fag og vurdering. Flere av kapitlene i boka er nyskrevne.

Et nyskrevet åpningskapittel forteller hvordan geografifaget i LK20 skal hjelpe elevene til å forstå den verden vi lever i og de utfordringer og muligheter vi står ovenfor. Et annet nytt kapittel tar for seg geografi og bærekraftig utvikling, og konkretiserer bærekraftsundervisning ved å løfte fram ulike former for geografisk danning.

Hansen, Inger Lise Skog (red.) / Sammen om trygg bosetting : i møte med psykiske helseproblemer, rus og mulig voldsrisiko

Universitetsforlaget, ISBN 9788215063638, 217 s., hæftet, kr. 499,00 / 399,20

38

Nedbygging av institusjonsomsorg og økt vektlegging av poliklinisk behandling både innenfor psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling har gitt kommunene et omfattende boligsosialt ansvar. Noen av dem som trenger hjelp for å få et sted å bo og til å mestre livet i egen bolig, har alvorlige psykiske helseproblemer, omfattende rusmiddelbruk og en vurdert voldsrisiko. Ofte er problemene sammensatte. Forfatterne tar opp flere sider ved det å bo og tilrettelegge for en god livssituasjon i egen bolig: Hvordan kan boligen bli en arena for bedring og livskvalitet? Hva er egnede boligløsninger? Hvordan kan tjenestene innrettes slik at de fremmer bedre livskvalitet?

Hvordan er brukerorienteringen i tjenestene? Hvordan forebygge vold og ivareta brukere og ansattes sikkerhet, og samtidig ivareta hensyn til samfunnsvern og trygge nabolag? Hvordan tilrettelegge for samarbeid mellom kommune, spesialisthelsetjeneste og andre aktører? Hvordan balansere mellom hensyn til den enkeltes menneskerettigheter og samfunnsvern i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid? Boka bygger på resultater fra et forskningsprosjekt som Fafø har gjennomført i samarbeid med seks bydeler i Oslo kommune, med støtte fra Norges forskningsråd.

Terjesen, Geir / Innføring i anvendt utmatting og bruddteknikk

Fagbokforlaget, ISBN 9788245035186, 295 s., hæftet, kr. 652,00 / 521,60

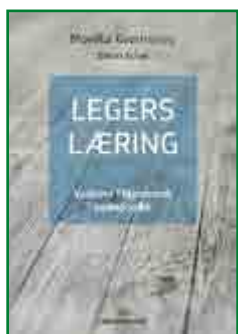
53.3

Innføring i anvendt utmatting og bruddmekanikk er skrevet for å dekke en del av hovedfaget i maskindesign ved NMBU. Boken tar utgangspunkt i forskjellige tema innenfor utmatting og bruddmekanikk som gir ingeniøren relevant dimensjoneringskunnskap.

Utmattingsbrudd er den mest forekommende form for brudd vi har i dynamisk påkjente maskinkonstruksjoner. Kunnskap om forebygging av denne bruddtypen og estimering av utmattingslevetid er derfor av stor viktighet. I praksis viser det seg at mange studenter også får behov for kunnskap om dimensjoneringsstandarder. Det er derfor gitt en innføring i utmattingsdelene i DNVGL-RP-C203

(offshorekonstruksjoner) og Eurokode 3 (stålkonstruksjoner). Boken har en rekke beregningseksempler for å illustrere teorien. Noen relevante tabeller og kurver er tatt med i boken, slik at behovet for tilleggs litteratur reduseres.

Boken er lagt opp slik at den kan brukes på spesialiserte bachelorkurs og på masternivå, hvor en innføring i anvendt utmatting og bruddmekanikk er ønskelig. Boken er også aktuell for byggingeniører, blant annet i forbindelse med bygging av stålbruer og kraner som krever bruk av Eurokode 3-standardens utmattingsdeler.

Kvernenes, Monika / **Legers læring : veileder i medisinsk pedagogikk**
Fagbokforlaget, ISBN 9788245033151, 314 s., hæftet, kr. 593,00 / 474,40

De fleste leger vil i løpet av karrieren involveres i utdanning av yngre leger. Pedagogiske oppgaver som undervisning, veiledning, produksjon av læremateriell og utforming av gode læringsmiljøer utføres daglig ved norske universiteter, sykehus og fastlegekontorer. Likevel mangler mange leger systematisk opplæring i å tilrettelegge for andres læring.

Denne boken gir praktiske råd om de mest sentrale pedagogiske oppgavene leger kan vente seg. Den inneholder råd om hvordan drive veiledning, gruppeundervisning, forelesninger, eksamensarbeid og studieplanarbeid i både grunn- og spesialistdanning av leger. I tillegg gir den en forskningsbasert innføring i fenomenet legers læring. Medisinsk pedagogikk, det vil si pedagogikk fundert på

medisinens premisser, er et raskt voksende forskningsfelt som bidrar med kunnskapsproduksjon som er avgjørende for å forstå og forbedre legeutdanning. Boken henvender seg til både erfarne og ferske leger, og alle som har interesse av å utvide eget repertoar av pedagogiske virkemidler.

Monika Kvernenes er førsteamanuensis i medisinsk pedagogikk og leder av Enhet for læring ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Bergen. Hun har jobbet med universitetspedagogikk i over 15 år og har forsket på temaer som klinisk undervisning, veiledning, mentoring og underviseres forhold til pedagogiske oppgaver.

Edvin Schei er professor og spesialist i allmenmedisin. Han mottok i 2015 Olav Thon-stiftelsens nasjonale pris for fremragende undervisning, og har skrevet fagbøker om legerollen. Schei forsker på læring i klinisk praksis, og er særlig opptatt av studentaktiverende pedagogikk.

Stordalen, Jørn / **Smittevern og hygiene : den usynlige fare (6. utg.)**
Fagbokforlaget, ISBN 9788245042979, 248 s., hæftet, kr. 474,00 / 379,20

“Smittevern og hygiene - den usynlige fare” er lærebok skrevet for sykepleie- og helsefagsstudenter. Boken kommer nå i 6. utgave og har gjennomgått en generell oppdatering i tråd med gjeldene forskning og retningslinjer.

I del I introduseres viktige infeksjonsforebyggende prinsipper, en kort innføring om smittevern og lovverk, smittespredning og smittevernarbeid. Det er også tatt inn igjen ett kapittel om hygienens historiske utvikling. Del II handler om basale smittevernrutiner. Denne delen består av tre kapitler om personlig hygiene som håndhygiene og bruk av beskyttelsesutstyr, håndtering av rent og urent og

desinfeksjon og sterilisering. Del III handler om forebygging av smittespredning. Denne delen består av fire kapitler - om pasientnære prosedyrer, forebygging av helsetjenesteassosierte infeksjoner (HAI), tiltak rettet mot personalet, og smit-teregimer, som isolering.

Jørn Stordalen er sykepleier, tidligere førstelektor ved Universitetet i Agder, og arbeider nå som forlagsredaktør i Cappelen Damm akademisk. Han har arbeidet med temaet hygiene siden 1990. Stordalen har sin kliniske erfaring fra hjemmesykepleie og sykehjem.

Nyberg, Gudrun / **Systrar : de första utbildade sjuksköterskorna i Sverige**
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189065567, 323 s., indbundet, kr. 375,00 / 300,00

I alla tider har vi människor tagit hand om skadade och sjuka, givit dem vatten, mat och värme. I den bemärkelsen är sjukvården uråldrig. Fortfarande i början på 1800-talet var det huvudsakligen sådan omvårdnad som sköterskorna ägnade sig åt. Antingen i hemmet eller på något sjukhus för de fattiga. Under 1800-talets andra hälft började dock sjuksköterskeyrket utvecklas parallellt med medicinens upptäckter och rön. Utbildningar inleddes, rekryteringen förändrades dessförinnan hade yrket lågt anseende. Gudrun Nyberg skriver här sjuksköterskeyrkets tidigare alltför oskrivna historia. Här behandlas diakonissornas uppdrag, utländska förebilder som Florence Nightingale, de olika inhemska skolornas begynnelse och uppdrag i lasarettutbildningen, Emmy Rappes elever i Uppsala, Sophiahemmet i Stockholm osv.

Läsaren får följa en rad kvinnor i yrket och deras långa insats som osynliga vårdare inom sjukvården. Många människoöden stiger fram, tidigare tämligen sparsamt synliga inom vårdens historia.

Boken är rikt illustrerad.

Gudrun Nyberg är själv medicinare, tidigare professor och författare till en rad faktaböcker om medicin, sjukvård och kulturhistoria, senast med boken “Läkarinnor” (2021).

Stubberud, Dag-Gunnar (red.) / Sykepleie ved hjertesykdom
Cappelen Damm Akademisk, ISBN 9788202700294, 582 s., indbundet, kr. 919,00 / 735,20

61.7

“Sykepleie ved hjertesykdom” presenterer oppdatert kunnskap som dekker sykepleierens funksjons- og ansvarsområde i teamet rundt hjertesyke pasienter i alle aldre. Boken beskriver de vanligste sykdomstilstandene med konsekvenser og komplikasjoner, og gjennomgår sykepleierens bidrag i helsehjelpen pasienten tilbys ved både akutt og kronisk hjertesykdom. Gjennom hele boken er det lagt vekt på sykepleierens kompetanse i å overvåke og kartlegge pasientens tilstand, gjøre kliniske vurderinger og utføre intervensjoner for å imøtekomme pasientens behov og ivareta helse. Hjertesykdom er et felt hvor nye behandlingsmetoder og ny teknologi blir utviklet relativt ofte. Dette utfordrer kravene til kompetanse i alle deler av helsetjenesten, ikke minst i sykepleietjenesten. I denne andre reviderte utgaven er fagstoffet oppdatert i tråd med ny forskning og kunnskap. Målet er å bidra til faglig forsvarlig helsehjelp og optimal pasientsikkerhet. Den reviderte utgaven er utvidet med et kapittel om kateterbasert hjerteklaffoperasjon, et kapittel om hjertetransplantasjon og et kapittel om palliativ behandling av hjertesykdom. Boken er primært skrevet for sykepleiere som tar videre- eller masterutdanning i klinisk sykepleie. Den er også egnet som oppslagsverk for bachelorstudenter, og er nyttig for sykepleiere som har behov for å oppdatere kunnskap om helsehjelp til personer med hjertesykdom.

Skavlan, Jenny / Lær å sy isipisipants med Fæabrik
Pullman Publishing, ISBN 9788293891079, 51 s., hæftet, kr. 329,00 / 263,20

64.61

Gjennom enkle steg-for-steg-opskrifter og et lite sykurs kan alle lære å sy Fæabriks egen ISIPISIPANTS. Dette er bukse, shorts, kosebukse eller nattbukse som passer til de aller fleste anledninger. Bare fantasien setter grenser for hva du kan lage ut av denne kule bukse. “Vi elsker å sy, og håper at våre tips og erfaringer kan inspirere andre til å oppleve den samme sygleden. Velkommen inn i vårt univers av miljøvennlig klesdesign, mestringsfølelse og skaperglede! Viva la syrevolusjon!”

@jointhefabrik

Jacobsen, Therese / Unik barnestrikk : med valgfritt broderi
Frisk Forlag, ISBN 9788284370712, 240 s., indbundet, kr. 452,00 / 361,60

64.64

I denne boken får du unike og inspirerende oppskrifter for barn fra 0 til 12 år. Oppskriftene er fordelt på serier med plagg i sarte og nostalgiske farger, som enkelt kan kombineres både til hverdag og fest. I tillegg kan du velge broderi sammen med mange av oppskriftene, der QR-koder gir enkel tilgang til videoer med instruksjoner, dersom du ønsker det. Flesteparten av de 40 oppskriftene er nye og eksklusive for boken. Resten er favoritter og bestselgere. Therese Jacobsen står bak SoMe-kontoen @knitbyjacobsen på Instagram og designer barnestrikk med valgfrie broderimønstre. Hun bor i Bergen sammen med mann og deres tre barn.

Karlsson, Maja / Koftor : tjugo modeller att sticka för hela året
Bonnier Fakta, ISBN 9789178873111, 144 s., indbundet, kr. 369,00 / 295,20

64.64

Sticka din nya älskingskofta! I stickdesignern Maja Karlssons nya bok ryms tjugo vackra och sköna yllekoftor för alla behov. Här är det lätt att hitta inspiration, sticklust och favoritprojekt. Suktar du efter en fluffig sommardröm till kofta? Eller en vinterkofta varm som en famn att krypa in i? Med hjälp av bokens vackra bildmaterial hittar du lätt de projekten, och många till. För här finns koftorna för alla kvinnor och alla årstider.

Beskrivningarna finns i olika svårighetsgrader – för både novis och expertis, och majoriteten av dem är graderade i ett brett storleksspann.

Boken är kompletterad med en pedagogisk stickskola för olika konstruktions- och tekniskmoment.

Skappel, Dorthe / Skappelglede : spinnvill strikk i myk norsk ull
Cappelen Damm, ISBN 9788202759858, 253 s., indbundet, kr. 429,00 / 343,20

64.64

Hele Norges strikkedronning Dorthe Skappel er endelig tilbake med ny og uimotståelig strikkebok! I Skappelglede – spinnvill strikk i myk norsk ull får du store doser inspirasjon og flust av nye favoritter å velge mellom. Plaggene strikkes i herlige farger og i bærekraftig, myk norsk ull. Samtlige mønstre har den lille, velkjente «Skappel-twisten» som har gjort Dorthes strikk til høyt elskede plagg for kvinner i alle aldre.

Oppskriftene i Skappelglede har enkle og tydelige beskrivelser, og passer for både nybegynnere og viderekomne. Her får du både lettstrikket og mer utfordrende design – alt etter hva slags strikkeprosjekt du har lyst til å sette i gang med. Bli med inn i det vakre, lekne Skappeluniverset og la deg inspirere av høstens herligste strikkebok. Vi lover timevis med strikkeglede i de tusen hjem.

Åberg, Erika / Stickat från kust till kust : vantar, sockor, tröjor, kragar och andra värmande plagg
Bokförlaget Semic, ISBN 9789155270995, 144 s., indbundet, kr. 299,00 / 239,20

64.64

Sticka vackra och värmande tröjor, strumpor, vantar och kragar med inspiration från kust till kust. Här finns projekt både för nybörjare och lite mer erfarna stickare, som fiskartröjor i grafiska mönster, rustik spets, kragar med mönster och färg från hedlandskap och en nätt och elegant kofta. Med ullen och naturen som utgångspunkt tar Erika Åberg oss med till fyra kustområden: Gotland, Roslagen, Shetlandsöarna och Yttre Hebriderna. I boken möter du platserna genom stickningen, färgerna och landskapen. Boken bjuder också på introduktioner till tekniker och material, tydliga

diagram, fina illustrationer och stämningfulla bilder av fotografen Linnea Ronström.

Manelius, Anne-Mette (ed.) / Wood : Vandkunsten Architects
Arvinius + Orfeus Publishing, ISBN 9789189270008, 212 s., indbundet, kr. 385,00 / 308,00

71

This book features 9 recent wood-based projects by renowned Danish architecture studio Vandkunsten Architects who have shaped the contemporary use of wood in Nordic architecture over five decades. Projects include the flexible housing at Lisbjerg Bakke, the Arctic House in Greenland, and Senior Cohousing at Diakonissestiftelsen.

Wood is simply a clever material in a climate crisis – but that is not it – wood is a living material and so are we, and there is a special relationship between the human body and the material. While technological developments make this low-tech material the most digitalized and energy efficient to build with, wood's naturally smart properties offer healthy interiors, low-maintenance exteriors, and spaces for happy lives?

Andersson, Maj-Britt / Allmogemålaren Jonas Hertman
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189065352, 159 s., indbundet, kr. 393,00 / 314,40

72

För att förstå en specifik folkkonst, som den i Hälsingland, måste man som forskare gå hela vägen tillbaka till källorna och granska de mänskliga realiteterna i dess konkreta historiska sammanhang. Maj-Britt Andersson har gjort detta, uppsökt Jonas Hertmans (1755 1804) alla bevarade alster där de finns bevarade, helst utan "förbättringar". Här återfinns Hertmans konstverk/målningar i Häl-singegårdarnas rumskonst.

Den enda byggnad som idag finns kvar där alla rum har vägg- och takdekor bevarad efter Jonas Hertman är Bollnässtugan på Skansen i Stockholm. Där målade, signerade och daterade Hertman dem 1786. Här kan man studera hans beundransvärda teknik och förmåga med de motiv han använde och återkom till. Hertman var samtidigt målare, urmakare och hemmans ägare.

I denna vackert illustrerade volym tecknar författaren målaren Jonas Hertmans livsgärning ingå-ende och med öppen blick. Det blir en egenartad och nydanande rumsgestaltning med en repertoar av motiv från stilkonsten, målarens eget ärende och den speciella karisma som strålade ut från de skapade miljöerna.

Maj-Britt Andersson är konsthistoriker och författare med stora kunskaper hon tidigare delat med sig av i olika texter i klassiska böcker som Husbibeln. Möten med gårdar (2004), Hälsingeboken (2011), Allmogemålaren Anders Ädel (2000), Till gårdens prydnad. Om hälsingegårdars utsmyckning (2022).

Goethe, Ole / Animasjon gjort enkelt : for film, spill og apper
Fagbokforlaget, ISBN 9788245026719, 230 s., hæftet, kr. 652,00 / 521,60

Animasjon vil bli viktig framover, både innen reklame, spill og apper. Teknologien blir enklere, og unge mennesker blir mer og mer vant til bevegelige bilder. Å beherske animasjon fordrer kunnskap innen både IT og dramaturgi. Boka er beregnet på studenter innenfor informatikk og reklame/kommunikasjon, fra fagskolen og VGS til bachelornivå. Ole Goethe er førsteamanuensis ved Høgskolen Kristiania, og har årelang praktisk erfaring fra både Disney og Pixar.

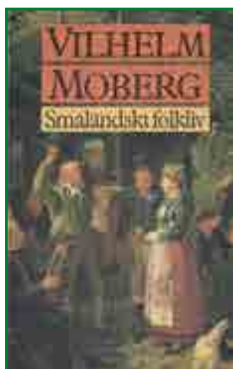

Packalén, Sture / Christa Wolf : den lojala dissidenten 81.4
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189065574, 232 s., indbundet, kr. 375,00 / 300,00

Christa Wolf anses tillhöra efterkrigs-Tysklands främsta författare tillsammans med Heinrich Böll och Günter Grass. Under huvuddelen av livet levde och verkade Wolf i DDR, Östtyskland, som upphörde som stat i samband med Murens fall då Väst- och Östtyskland blev ett gemensamt Tyskland. Från början var hon i stor utsträckning lojal med den nya öststaten när den var ung. Hon var aktiv i författarförbundet och deltog även i partikongressen hon visades då gärna upp av de styrande männen som intellektuell vän till den socialistiska staten. Hon var aktiv i föreningar och framträdde i sammanhang där partiet/staten uppskattade hennes samverkan.

Men efter hand växte hennes politiska obehag och främlingskap i det hårdnande politiska förtrycket. Till slut blev hon övervakad av hemliga polisen, telefonen avlyssnades, brev kom bort eller öppnades. Hon blev en förtryckets motståndare. Hon tog parti för Wolf Bierman som förbjöds återkomma till landet. Uppskattningen av hennes författarskap växte runt om i världen. Här redogörs också för hennes romaner som blev uppskattade i många länder. Läsaren får följa hennes författarbana.

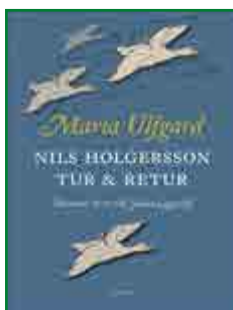
Sture Packalén, bosatt i Uppsala och prof. em. med ett flertal uppskattade böcker om tysk litteratur bakom sig.

Moberg, Vilhelm / Småländskt folkliv 81.7
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189065611, 116 s., indbundet, kr. 229,00 / 183,20

”Småländskt folkliv , berättelser från Vilhelm Mobergs ungdomsår”, utkom första gången 1982, alltså efter författarens bortgång. Det är texter från Mobergs tidigaste år som skribent, tryckta på olika håll och här samlade av litteraturprofessorn Magnus von Platen, som också skrev bokens inledning. Redan i denna bok ser läsaren den unge, sökande och ofövägne författaren Vilhelm Moberg. Här syns hans intresseområden och motivkrets som han ofta sökte sig till i sina senare, storslagna romaner. Bror Olsson har skrivit en initierad efterskrift.

Författaren Vilhelm Moberg behöver knappast någon presentation. Magnus von Platen var litteraturvetare och författare. Han utkom bl.a. med Den unge Vilhelm Moberg: en levnadsteckning (1978). Bror Olsson var språkvetare och biblioteksman med hemmahörighet i Småland.

Ulfgard, Maria / Nils Holgersson tur & retur : barnens brev till Selma Lagerlöf 81.7
Makadam Förlag, ISBN 9789170613951, 215 s., indbundet, kr. 312,00 / 249,60

Mellan 1899 och 1940 mottog Selma Lagerlöf över tre tusen brev från barn, lärare och föräldrar, inte bara från Sverige utan även från andra länder i Europa och från andra världsdelar. När barnen skriver om sin läsning av Lagerlöfs verk har boken om Nils Holgersson en framträdande plats. Samtidigt ger breven inblick i deras tillvaro och skolgång, liksom i enskilda barns föreställningsvärldar. Med utgångspunkt i den stora samling brev till Lagerlöf som bevarats på Kungliga biblioteket behandlar denna studie barnens, lärarnas, kritikernas och allmänhetens mottagande av Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige, 1906--1907. Bakgrunden för bokens tillkomst och dess genre

diskuteras. Studien visar också Selma Lagerlöfs personliga engagemang för barnens brev och belyser delar av hennes liv. Men främst lyfts barnens läsning fram, deras tankar och deras liv så som detta avspeglas i breven.

Maria Ulfgard är docent i litteraturvetenskap och affilierad forskare vid Litteraturvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet. Hennes forskningsområden är litteratursociologi, receptionsstudier, barn- och ungdomslitteratur och litteraturdidaktik.

Nr 159 i Svenska barnboksinstitutets skriftserie. Nr 81 i serien Skrifter utgivna av Avdelningen för litteratursociologi vid Uppsala universitet.

Fjordstøl, Alfred / Innerst i hjertet har jeg min forstand : biografien om Georg Johannesen 81.55
Samlaget, ISBN 9788252187694, 607 s., indbundet, kr. 517,00 / 413,60

Ein mann på tvers av si samtid.

Lyriskar Georg Johannesen kunne vere ein nådelaus polemikar som gjekk til åtak på kven det skulle vere. Samstundes skreiv han nokre av dei vakraste dikta som er skrivne på norsk. I 1990 blei Ars moriendi kåra til 1900-talets beste norske diktsamling.

Ved hjelp av ei rekkje nye kjelder skildrar denne biografien eit uvanleg og fascinerande livsløp. Som liten opplevde Georg Johannesen krigen på nært hald og blei merkt for livet av det. Han blei seinare fengsla for militærnekting, ekskludert frå Arbeidarpartiet og var sentral ved etableringa av Sosialistisk Folkeparti.

Trass eit uvanleg lyrisk talent ville han ikkje vere lyrikar. I staden var han universitetsprofessor i retorikk, men også her i konstant opposisjon til det norske fagmiljøet.

Christensen, Lars Saabye / Pikkoloens bagasje : tre fortellinger 85
Cappelen Damm, ISBN 9788202763756, 637 s., indbundet, kr. 475,00 / 380,00

I Pikkoloens bagasje : tre fortellinger blir vi med inn i tre forskjellige univers, som samtidig henger sammen gjennom forfatterens umiskjennelige stil og tematikk. Her møter vi kjente og kjære teamer og artefakter fra det saabyeske repertoar, i fortellinger preget av en forfatter med stor selvtillit og trygghet i sitt stoff, som tør å gå utenfor romanen så vel som novellens rammer - uten at han gir slipp på fortellingens glede og kraft.

"Villvin", "Polaroid" og "Brukt" kan alle tre lese hver for seg, men utgjør et lavmælt tryptikon, der corpus er det saabyeske selv. Her er Oslos gater og figurer i utkanten av de store hendelsene kanskje i tydeligere relieff enn noen gang.

Pikkoloens bagasje er en gave til alle som noen gang har latt seg begeistre av Lars Saabye Christensens verden.

Flatland, Helga / Etterklang 85
Aschehoug, ISBN 9788203394348, 286 s., indbundet, kr. 465,00 / 372,00

Mathilde er lærervikar i Oslo og mister jobben da det blir oppdaget at hun har et forhold til en av elevene sine, den atten år gamle Jacob. Oslo er nedstengt, verden snevres inn, og hun begynner å tenke på å flytte ut av byen; drømmer om tradisjoner og ekte verdier - om det autentiske livet som finnes der. Hun leier seg et hus i Telemark.

Johs representerer alt Mathilde forestiller seg at finnes i distriktene. Han er barnebarnet til den største hardingfelespilleren i Telemark, driver en stor og moderne melkegård sammen med broren - en gård som har vært i familien siden 1600-tallet. I tillegg underviser han i felespill og påtar seg å lære opp Mathilde. Men man kan ikke lære en slått uten å kunne den medfølgende saga. Slåttesoget er fortellinger som hører til slåttene, og mange av dem handler om kvinners opprør eller ulydighet -

og påfølgende ulykkelige skjebne.

Fosse, Jon / Septologien 85
Samlaget, ISBN 9788234009846, 895 s., indbundet, kr. 575,00 / 460,00

Fosses storverk "Septologien" kom ut i tre bøker i 2019, 2020 og 2021. Bøkene hausta glitrande kritikkar, fekk Bragepris og Kritkarpris og vart to gonger nominerte til den høghengande Bookerprisen. No er verket samla i éi bok.

Det handlar om kunstmålaren Asle som bur åleine på Dylgja nord for Bjørgvin. Han har stort sett berre kontakt med grannen Åsleik, ungkar og fiskarbonden. I Bjørgvin bur ein annan Asle, også han er kunstmålar. Dei to Aslane er vener og på eit vis dobbeltgjengarar, to versjonar av det same livet. "Septologien" er ei suggererande og storslegen forteljing om kva kunst er, om Gud, alkoholisme, venskap og tida som går. Det handlar om døden, men også om kva det vil seia å vera i livet, om

varmen frå ein hund, gleden ved bilkøyring i snø og kor godt det kan smaka med egg og flesk.

Fioretos, Aris / De tunna gudarna
Norstedts, ISBN 9789113122007, 499 s., indbundet, kr. 368,00 / 294,40

Ache Middel – rockmusiker i exil, dålig hälsa – får post från kvinnan han tillbringade en natt med för tolv år sedan. Det är andra gången hon skriver, nu som då om barnet hon fick. Kvinnan ber honom att rannsaka sig "inifrån och ut".

Det blir tjugo brev till en okänd dotter, om vad han gjort och inte borde ha gjort i livet. De stolta drömmarna. Åren av hunger. Sin vårdslöshet. Vad händer om allt i livet kan bli konst? Är ensamhet priset för oberoende? Hur lever man med ett förflutet som inte går över?

"De tunna gudarna" är en roman om längtan och sårbarhet, nerver och elektricitet. Handlingen för från ett inbillat Alaska till downtown New York, från Thatchers London och Berlin efter 9/11 till Europas sydöstliga rand, och möjligen både till helvetet och himlen. Aris Fioretos skildrar en människa som sätts i brand.

Naseh, Negar / En handfull vind
Natur & Kultur, ISBN 9789127168725, 291 s., indbundet, kr. 386,00 / 308,80

På en balkong i Teheran sitter Minou och hennes son Nima och väntar. Det är hösten 1978, hon är gravid och på gatan nedanför har revolutionen tagit fart. Två år senare är Shahan störtad, och i landsflykt i Panama kämpar han för att dölja sin sjukdom för såväl omvärlden som för sina närmaste. Under förberedelserna för sitt sista stora framträdande, en intervju med den brittiske journalisten David Frost, börjar fasaden rämna. Revolutionens dyningar omformar alla som kommer i dess väg. Ett halvt liv senare i Sverige irrar Minous familj fortfarande i spillrorna av det som varit, det som kunde ha varit och det som blev. När hon en dag får bud om att hennes mamma ligger för döden bestämmer hon sig för att återvända till Iran.

"En handfull vind" är en roman om kamp och flykt, om sårbarhet och samhörighet.

Negar Naseh debuterade som författare 2014 med "Under all denna vinter". 2016 utkom hennes andra roman "De fördrivna". Negar Naseh bor i Uppsala och arbetar även som läkare.

Eide, Kristin Melum / Språket som superkraft
Fagbokforlaget, ISBN 9788245038255, 457 s., hæftet, kr. 652,00 / 521,60

Mange lærere og lærerstudenter savner begreper og modeller som kan forklare elevene om språk og grammatikk på forståelig og lystbetont vis. Denne boka gir en lett tilgjengelig innføring som vil være til stor hjelp for den som skal undervise i språklige emner på alle nivå.

Solid fundert i ny forskning viser boka hvordan språket er et unikt og fantastisk apparat som lar oss flytte tanker fra en hjerne til en annen. Boka er rikt illustrert, den viser hvor mye grammatikk du allerede kan, og hvordan lærere kan formidle om denne kunnskapen på en pedagogisk medrivende måte.

Kristin Melum Eide er professor i nordisk språkvitenskap ved Institutt for språk og litteratur, NTNU.

Westling, Claes / Våra historiska arkiv : en slumrande skatt
Nordic Academic Press, ISBN 9789189361331, 177 s., indbundet, kr. 341,00 / 272,80

Länge har det saknats en handbok som ger en överblick över det rika historiska källmaterial som finns i våra svenska arkiv. I tidigare böcker har fokus legat på ett område eller delar av det arkivmaterial som finns att tillgå. Äntligen kommer här en översikt som visar vilken generös resurs våra ovärderliga arkiv är och tar ett grepp om skilda ämnesområden och vilka material som återfinns i olika arkiv.

Historikern och arkivarien Claes Westling riktar sig till alla med ett intresse för historisk forskning, lärare och studenter på alla nivåer, journalister, arkeologer, kulturarbetare samt släkt- och hembygdsforskare. Författarens ambition är att boken ska vara ett stöd för dem som redan använder

våra arkiv men också att tjäna som en inspiration och bjuda in nya användare. Det blir allt vanligare att arkivforskning bedrivs uteslutande digitalt med hjälp av de arkiv som finns tillgängliga på internet, men en överväldigande stor del av våra historiska arkiv finns endast i form av pergament och papper en slumrande skatt som bara väntar på att upptäckas.

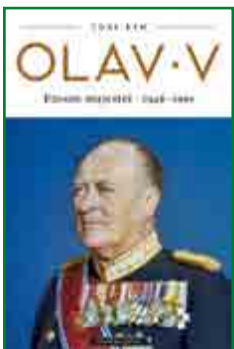

Folkenborg, Håkon Rune / *ÉN fortid - mange fortellinger* : introduksjon til historiebruk
Cappelen Damm Akademisk, ISBN 9788202760571, 219 s., hæftet, kr. 465,00 / 372,00

90.7

“ÉN fortid - mange fortellinger” er en praktisk orientert innføring i hva historiebruk er. Boka tar for seg ulike spørsmål som: Hvorfor er fortiden viktig for oss, og hvorfor kommer det stadig nye framstillinger med nye fortellinger om de samme fortidige hendelsene? Hvorfor engasjerer mange seg i hvordan fortiden formidles, og i hvilke sammenhenger møter vi på referanser og iscenesettelser av fortiden? I hvilke former kommer disse i, og hvilke typer funksjoner fyller historiebruken? Sentrale nøkkelbegreper og kategoriseringer gjennomgås for å gi leseren både innsikt i historiebruk, og analytiske redskaper for egne undersøkelser. Boka gir grunnlag for å tilegne seg en reflektert holdning til dette mangfoldige og sammensatte feltet som utgjør historiebruk.

Boka henvender seg særlig til lærere og studenter som skal undervise i samfunnsfag og historie. Den vil også være aktuell innenfor fagområder som sosialantropologi og sosiologi hvor samtidens ulike varianter av historiebruk tematiseres, og for alle andre med interesse for ulike framstillinger av fortiden.

Rem, Tore / *Olav V : ensom majestet : 1946-1991*

Cappelen Damm, ISBN 9788202753108, 688 s., indbundet, kr. 475,00 / 380,00

95

Det tredje bindet i den store fortellingen om Olav V omhandler først og fremst selve kongegjerningen, et ensomt virke der kongen mangler en dronning ved sin side. Det dreier seg om hoffets ritualer, om hverdagens rutiner, om en hektisk reisevirksomhet, om jubileum etter jubileum, om en mann som først strever med å følge i sin myteomspunnede fars fotspor, men som ender opp som en desidert suksess, en folkekjær folkekonge.

“Olav V : ensom majestet” er en historie om kontinuitet, om et Norge i vekst og framgang, men også om et kongelig liv preget av savn og ensomhet. Det handler om beslutninger som fattes alene, om utfordringer på det personlige plan, om regelrette handikap. Gjennom ulike dagbøker, en mengde personarkiver og et stort og hittil ukjent brevmateriale, kommer vi ikke minst nær den lille norske kongefamilien, deres britiske slektninger, vennekretsen og hoffet, som aldri før. Til sist i denne boka går forfatteren tett på en konges død, en død som utløser en landesorg uten like.

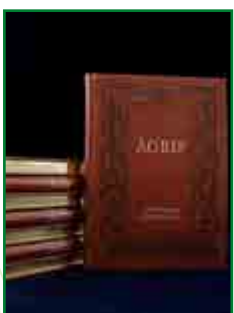
Bitsch, Anne / *Den norske skyld : en beretning fra rettsaken mot Philip Manshaus*

Res Publica, ISBN 9788282262552, 278 s., indbundet, kr. 471,00 / 376,80

95.3

I august 2019 drepte Philip Manshaus sin adopterte søster og angrep en moske i Bærum utenfor Oslo. Han tilhører en ny generasjon av høyreekstreme som finner hverandre på internettet, hvor de dyrker hat mot jøder, svarte, muslimer, homofile og kvinner.

I *Den norske skyld* skriver Anne Bitsch om rettsaken mot Manshaus og spør hvorfor rasistisk ideologi appellerer til menn som ham. Forfatteren gir et innblikk i terroristens oppvekst og radikaliseringsprosess, og undersøker hvordan høyreekstremister påvirkes av sin politiske samtid. Hvordan har den ytre høyrefløy utviklet seg i tiden etter de islamistiske terrorangrepene i USA den 11. september 2001 og frem til i dag? Hvordan skal vi forstå ondskap – og bærer noen et medansvar for fremveksten av høyreekstremisme?

Eikill, Edvard (overs.) / *Ågrip : en norsk kongesaga* / ill.: Anders Kvåle Rue

Saga Bok, ISBN 9788293745044, 124 s., indbundet, kr. 591,00 / 472,80

95.3

Originaltittel: *Ågrip af Nóregs konunga sögum*.

“Ågrip” er den første kongesagaen som er nedtegnet på norrønt i Norge og har vært kilde og inspirasjon til senere sagaer, deriblant *Fagerskinna* og ikke minst Snorre Sturlasons *Heimskringla*. Boken gir en kort og lettlest oversikt over de viktigste og mest dramatiske begivenhetene knyttet til de norske sagakongene fra Harald Hårfagre til Harald Gille og hans sønner.

“Ågrip” er et hendig praktverk innbundet i skinn med gullpreg og gullsnitt og fylt med flotte originale illustrasjoner.

Grøsfjeld, Sigvald / Den norske rikssamlingen 872-2022
Saga Bok, ISBN 9788293745068, 160 s., hæftet, kr. 324,00 / 259,20

Alle varige nasjoner i verden har et tidsmessig og stedlig utgangspunkt for sin tilblivelse. For Norge har årstallet tradisjonelt vært ca. 872 og i Hafrsfjord i Sør-Rogaland. Landets første betydningsfulle konge regnes som Harald Hårfagre og den første store rikssamlingskongen. Ved å delta på de to store minnehøytidelighetene for rikssamlingen i 1872 og 1972 har kongehus og regjering legitimert en tverrpolitisk tradisjon for at opphavet til Norge som nasjon er knyttet til kong Harald Hårfagre. I denne boka får vi noen nærbilder av flere minnefester for Norges fremvekst som selvstendig rike. I 2022 markeres 1150-årsdagen for rikssamlingen. Boka er den første i sitt slag som på objektivt vis prøver å samle trådene i ulike syn på Norges tilblivelse. Det er et slags kortfattet oppslagsleksikon for å bli kjent med en dramatisk historie som utgjør landets røtter. Den er et must for alle som vil ha solid bakgrunnskunnskap om hvordan Norge ble Norge. Som professor i historie ved Universitetet i Bergen Knut Helle skrev i 1972: "Vi trenger å jubilere for vi trenger å knytte vår identitet ikke bare til vår egen tid, men også til fortiden. Prøv å gjøre tankeeksperimentet at fortiden er borte - det er som å lide et hukommelsestap. Historien er en del av vår erfaring."

Svardal, Geir / Ingen skal få se at jeg gråter : historien om Cissi Klein og deportasjonen til Auschwitz
Aschehoug, ISBN 9788203367595, 250 s., indbundet, kr. 432,00 / 345,60

Onsdag 26. november 1942 banker det på døra til klasse 7A ved Kalvskinnet skole i Trondheim. Utenfor står to menn i Statspolitiets grågrønne uniformer. De er kommet for å hente Cissi. Cissi Klein har mange gode klassevenner. Hun går på ski i Bymarka, synger i kor og hjelper til i farens butikk Sæbemagasinet. Vi følger Cissis oppvekst og blir med de siste skjebnetunge månedene i livet hennes. Dette er også beretningen om foreldrenes flukt fra pogromene i tsarens Russland, til de endte opp i Trondheim, byen Cissi kalte "den tryggeste plassen på jord". Sammen med broren, foreldrene og de andre jødene i byen blir Cissi sendt med tog til Oslo. Transporten over fjellet blir forsinket, så de rekker ikke avgangen med skipet "Donau" neste dag. De må tilbringe vinteren innesperret i Bredtvet fengsel, til tyskerne har ordnet ny transport til Auschwitz i februar 1943.

Westlie, Bjørn / Mørke år : Norge og jødene på 1930-tallet
Res Publica, ISBN 9788282262460, 237 s., indbundet, kr. 471,00 / 376,80

Det såkalte "jødeproblemet" ble mye diskutert i Norge på 1930-tallet. I hele samfunnet eksisterte det sterke fordommer mot jøder og anti-jødiske utsagn og stereotyper floret. Forfatter Bjørn Westlie viser hvordan jøder ble fremstilt i litteraturen og i avisenes begeistrede rapportering fra Tyskland i årene etter Hitlers maktovertagelse. Kirkens nestekjærlighet omfattet ikke de såkalte Kristusmorderne, og bondeorganisasjonene ga jødene skylden for den økonomiske krisen bøndene opplevde. Den politiske propagandaen mot jødene på Stortinget var sterk, og jødiske flyktninger ble nektet adgang til riket. Bidro de anti-jødiske holdningene i den norske befolkningen før 1940 til at mange nordmenn bisto i tyskernes internering og deportasjon av de norske jødene under krigen? Mørke år gir et bredt og helhetlig bilde av fremmedhat og jødemotstand i perioden 1930-40. Eksemplene er rystende og omfanget sjokkerende.

Østrem, Nils Olav / En kort introduksjon til husmannsvesenet
Cappelen Damm Akademisk, ISBN 9788202759001, 192 s., hæftet, kr. 324,00 / 259,20

En kort introduksjon til husmannsvesenet er den første samla vitenskapelige framstillinga om husmannen og hans kår på 100 år. Boka nyanserer det generelle bildet og oppfatningane av husmannsvesenet. Midt på 1800-talet utgjorde husmennene den nest største samfunnsgruppa i landet. Dei økonomiske levikåra og livsvilkåra deira varierte mykje. Nils Olav Østrem riv seg laus frå dei sterkt forenkla kategoriane som blei skapte for hundre år sidan, og gir i denne boka ei ny og meir mangfaldig tolking. Husmannen var underordna gardbrukarane og jordeigarane. Som leigar av jord var han prisgitt bondepaternalisme, embetskontroll og tidvis fattighjelp. Husmannsfolk greidde likevel å arbeida seg fram som moderne menneske med kjernefamilie, gründerskap og innovasjon som delar av deira verdigrunnlag. Gjennom flittig arbeid og spesialisering på og utanfor husmannsplassane vann husmennene seg rom og integrering i lokaløkonomien.

Ewert, Per / Landet som glömde Gud : hur Sverige under 1900-talet formades till världens mest sekulärindividualistiska land
Artos & Norma Bokförlag, ISBN 9789172171336, 376 s., inbundet, kr. 414,00 / 331,20

95.6

Sverige är allt annat än landet lagom. Vårt land utmärks av världens mest sekulära och individualistiska värderingar. Men hur gick det till? Hur kunde ett traditionellt Sverige, präglad av små gemenskaper och en kristen kultur, omformas till ett land där individens oberoende blivit vår tids självklara grundprincip? Denna vandring genom 1900-talet har sitt huvudfokus på de 44 år där ett parti hade makten och kunde genomföra en historiskt och internationellt unik omvandling av ett land. Den här boken analyserar tre statsministrar Per Albin Hansson, Tage Erlander och Olof Palme men också ett fåtal andra, mycket hängivna samhällsomvandlare som under några avgörande decennier förändrade Sverige i grunden. Men omvandlingen präglades inte enbart av socialistiska idéer, utan också av liberala. Förändringen genomfördes på tre områden: kyrkan, skolan och familjen. Vilka strategier använde reformatörerna på respektive område? Vilket motstånd mötte de, och hur lyckades socialdemokratin ändå genomföra en så genomgripande samhällsförändring att deras samhällsvision till slut accepterades även av den politiska oppositionen? Detta är den första övergripande studie som gjorts om den politiska process som drev fram det sekulära och individualistiska Sverige. Välkommen med på en historisk resa genom det land som inte är som andra.

Fredrikson, Stig / Sista ordet : ryska regimkritiker mot makten
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189065437, 183 s., inbundet, kr. 356,00 / 284,80

97.9

Är Putins Ryssland en diktatur? En totalitär stat? Vad ska man egentligen kalla den regim som Vladimir Putin nu har lett sedan 2000? Putin har under sitt långa maktinnehav förstärkt statens kontroll över näringslivet, över politiken, över massmedierna. Han försöker krossa alla former av opposition, och för att nå målet utnyttjar han rättsväsendet på ett sätt som är identiskt med hur det gick till på sovjettiden.

Det som förenar detta system med dagens ryska, är rätten för den åtalade att hålla ett slutanförande, rätten till ett posledneje slovo, ett sista ordet. Från sovjettidens dissidenträttegångar till dagens rättegångar mot Putinmotståndare finns en historia av försvarstal där den åtalade, ibland under motstånd från rätten, har kunnat ropa ut varför hon eller han vill se ett helt annat, friare och mer demokratiskt samhälle. De här sista orden, eller försvarstalen, är redan klassiska, eller kommer att bli det. De är ett vittnesbörd om att det alltid har funnits, och fortfarande finns, människor som vågar stå upp emot ofrihet, censur och ett godtyckligt rättsväsende och vägrar vika ned sig för maktens övervåld. Dagens Putinkritiker för vidare ett arv från 1960-talets författarrättegångar och låter sig inspireras av sovjettidens dissidenter. Idag finns det skäl att påminna om dessa modiga människor. Det är om vittnesmålen från de kvinnor och män som har konfronterat den sovjetiska och ryska makten som denna bok handlar.

Stig Fredrikson är sedan decennier en framstående kännare av ryskt samhälle och politik. I en rad uppskattade böcker har han skildrat det moderna ryska samhället och Putins tilltagande förtryck, senast i "Ryssland utan Putin". Han var också nära vän med den Nobelprisbelönade författaren och dis-sidenten Aleksander Solzjenitsyn och den som smugglade ut dennes texter till västvärlden.